

Ježíš udělal ze sliny bláto, potřel mu tím blátem oči a řekl mu: „Jdi se umýt v rybníku Siloe.“

Ježíš udělal ze sliny bláto, potřel mu tím blátem oči a řekl mu: „Jdi se umýt v rybníku Siloe.“

4. NEDĚLE POSTNÍ CYKLU A

Evangelium (Jan 9,1-41)

Ježíš uviděl cestou člověka, který byl od narození slepý. Jeho učedníci se ho zeptali: „Mistře, kdo zhřešil: on sám nebo jeho rodiče, že se narodil slepý?“ Ježíš odpověděl: „Nezhřešil ani on, ani jeho rodiče, ale mají se na něm zjevit Boží skutky. Musíme konat skutky toho, který mě poslal, dokud je den. Přichází noc, kdy nikdo nebude moci pracovat. Pokud jsem na světě, jsem světlo světa.“ Po těch slovech plivl na zem, udělal ze sliny bláto, potřel mu tím blátem oči a řekl mu: „Jdi se umýt v rybníku Siloe“ - to slovo znamená „Poslaný“. Šel tam tedy, umyl se, a když se vrátil, viděl. Sousedé a ti, kteří ho dříve viděli žebrat, se ptali: „Není to ten, který tu sedával a žebral?“ Jedni tvrdili: „Je to on.“ Jiní říkali: „Není, ale je mu podobný.“ On řekl: „Jsem to já.“ Ptali se ho tedy: „Jak to, že teď vidíš?“ On odpověděl: „Člověk jménem Ježíš udělal bláto, pomazal mi oči a řekl: 'Jdi k Siloe a umyj se!' Šel jsem tedy, umyl se a vidím.“ Ptali se ho: „Kde je ten člověk?“ Odpověděl: „To nevím.“ Přivedli toho bývalého slepce k farizeům. Ten den, kdy Ježíš udělal bláto a otevřel mu oči, byla zrovna sobota. Také farizeové se ho znovu vyptávali, jak nabyl zraku. On jim odpověděl: „Přiložil mi na oči bláto, umyl jsem se a vidím.“ Někteří farizeové říkali: „Ten člověk není od Boha, protože nezachováva sobotu.“ Jiní ale namítali: „Jak by mohl hříšný člověk dělat taková znamení!“ A nemohli se dohodnout. Znovu se tedy zeptali toho slepého: „Co ty o něm říkáš, když ti otevřel oči?“ On odpověděl: „Je to prorok.“ Židé však tomu nechtěli věřit, že byl slepý a že nabyl zraku, až si zavolali rodiče toho uzdraveného slepce a zeptali se jich: „Je to váš syn, o kterém vy říkáte, že se narodil slepý? Jak to, že teď vidí?“ Jeho rodiče odpověděli: „Víme, že je to náš syn a že se narodil slepý. Ale jak to přijde, že teď vidí, to nevíme, a kdo mu otevřel oči, to my nevíme. Zeptejte se jeho. Je dospělý, ať mluví sám za sebe!“ To jeho rodiče řekli, protože se báli židů. Židé se už totiž usnesli, aby každý, kdo Ježíše vyzná jako Mesiáše, byl vyloučen ze synagogy. Proto jeho rodiče řekli: „Je dospělý, zeptejte se jeho.“ Zavolali tedy ještě jednou toho bývalého slepce a řekli mu: „Vzdej Bohu chválu! My víme, že ten člověk je hříšník.“ On odpověděl: „Zda je hříšník, to nevím, ale vím jedno: že jsem byl slepý, a teď vidím.“ Zeptali se ho tedy: „Co s tebou udělal? Jak ti otevřel oči?“ Odpověděl jim: „Už jsem vám to řekl, ale jako byste to neslyšeli. Proč to chcete slyšet znovu? Chcete se snad i vy stát jeho učedníky?“ Osopili se na něj: „Ty jsi jeho učedník! My jsme učedníci Mojžíšovi. My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, o tomhle však nevíme, odkud je.“ Ten člověk jim odpověděl: „To je skutečně divné, že vy nevíte, odkud je – a otevřel mi oči. Víme, že hříšníky Bůh neslyší, ale slyší toho, kdo je zbožný a plní jeho vůli. Od věků nebylo slýcháno, že by někdo otevřel oči slepému od narození. Kdyby tento člověk nebyl od Boha, nic by nedokázal.“ Řekli mu: „V hříších ses celý narodil – a ty nás chceš poučovat?“ A vyhnali ho. Ježíš se dověděl, že ho vyhnali; vyhledal ho a

řekl mu: „Věříš v Syna člověka?“ Odpověděl: „A kdo je to, pane, abych v něho uvěřil?“ Ježíš mu řekl: „Viděls ho: je to ten, kdo s tebou mluví.“ On na to řekl: „Věřím, Pane!“ a padl před ním na kolena. Ježíš prohlásil: „Přišel jsem na tento svět soudit: aby ti, kdo nevidí, viděli, a kdo vidí, oslepli.“ Slyšeli to někteří farizeové, kteří byli u něho, a řekli mu: „Jsme snad i my slepí?“ Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, neměli byste hřích. Vy však říkáte: 'Vidíme.' Proto váš hřích trvá.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Jeho učedníci se ho zeptali: „Mistře, kdo zhřešil: on sám nebo jeho rodiče, že se narodil slepý?“ Ježíš nepotvrzuje, že slepota toho člověka je důsledkem hříchu. Uvádí jiný smysl nemoci: skrze ni má být oslaveno Boží jméno (srov. Hospodinova slova faraónovi, Ex 9,16: „Avšak proto jsem tě zachoval, abych na tobě ukázal svou moc a aby se po celé zemi vypravovalo o mém jménu.“)

Po těch slovech plivl na zem, udělal ze sliny bláto, potřel mu tím blátem oči a řekl mu: „Jdi se umýt v rybníku Siloe“ - to slovo znamená „Poslaný“. Šel tam tedy, umyl se, a když se vrátil, viděl. Bláto se používalo při uzdravování i v řeckém chrámu v Pergamu (v Malé Asii). Ježíšův příkaz se podobá Elišovu vzkazu Námanovi (2 Kr 5,10: „Jdi, omyj se sedmkrát v Jordánu a tvé tělo bude opět zdravé. Budeš čist.“) Slepec poslechne se slepou poslušností! Název Siloe se vykládá jako „poslaný“: tím evangelista naznačuje, že zdrojem uzdravení nejsou vody rybníku, ale ten, který je „poslaný“ od Otce, Kristus. O Ježíšově schopnosti uzdravit na dálku viz 4,46-54 (uzdravení královského služebníka). „Otevření očí slepých“ bylo už ve Starém zákoně mesiánským znamením (Iz 6,9-10; Iz 35,4). Tak jako starozákonní proroci, kteří doprovázeli své hlásání symbolickými gesty, i Ježíš zde dokládá viditelným znamením své slovo („já jsem světlo světa“: 8,12; 9,5). Také tímto gestem se projevuje vítězství světla nad temnotou.

Někteří farizeové říkali: „Ten člověk není od Boha, protože nezachovává sobotu.“ Jiní ale namítali: „Jak by mohl hříšný člověk dělat taková znamení!“ A nemohli se dohodnout. Znovu se tedy zeptali toho slepého: „Co ty o něm říkáš, když ti otevřel oči?“ On odpověděl: „Je to prorok.“ Udělat bláto, potřít někomu oči a uzdravovat bylo zakázáno v sobotu; navíc Kristus mohl uzdravit i jindy, dotyčný nebyl v nebezpečí smrti. Odpověď uzdraveného „je to prorok“ můžeme lépe pochopit na pozadí představy, že jediní proroci, kteří vykonali zázraky hodné zmínky, byli Eliáš a Eliša.

Zavolali tedy ještě jednou toho bývalého slepce a řekli mu: „Vzdej Bohu chválu! My víme, že ten člověk je hříšník.“ Vzdej Bohu slávu: přísězná

formule před vydáváním svědectví (Joz 7,19; Ezd 9,8). Není však vyloučeno, že se jedná o slovní hříčku, protože slepec skutečně vzdá Bohu slávu (vyzná Krista a pokloní se před ním, v. 38).

„My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, o tomhle však nevíme, odkud je.“ Ten člověk jim odpověděl: „To je skutečně divné, že vy nevíte, odkud je – a otevřel mi oči. Víme, že hříšníky Bůh neslyší, ale slyší toho, kdo je zbožný a plní jeho vůli. Ježíš často říká, že je poslaný od Otce. Farizeové to však nepřijímají. Bůh neslyší hříšníky, viz Iz 1,15 („Když rozprostíráte své dlaně, zakrývám si před vámi oči. Ať se modlíte sebevíc, neslyším. Vaše ruce jsou celé od krve.“)

Ježíš se dověděl, že ho vyhnali; vyhledal ho a řekl mu: „Věříš v Syna člověka?“ Odpověděl: „A kdo je to, pane, abych v něho uvěřil?“ Ježíš mu řekl: „Viděls ho: je to ten, kdo s tebou mluví.“ On na to řekl: „Věřím, Pane!“ a padl před ním na kolena. Ježíšovo hledání je protikladem vyhnání slepce ze strany farizeů. Klaněl se (tak přesněji podle řeckého textu): stejné sloveso se používá v Jan 4,23 („Ale přichází hodina, ano již je tu, kdy ti, kteří Boha opravdově ctí, budou se mu klanět v Duchu a v pravdě.“) Klanění je přiměřenou reakcí na teofanii (zjevení). Uzdravený slepec rozpoznal v Kristu chrám nové Boží přítomnosti (srov. Jan 2,19-21: Ježíš mluví o chrámu svého těla): on je Izraelitou bez lsti (1,47), ovčí, která slyší hlas Pastýře (viz následující kap. 10 o dobrém Pastýři). Skrze slovo přešel z temnoty do světla (i při stvoření Slovo předchází a vyvolává světlo, Gen 1,3): skrze slovo vyslání k vodám Siloe byl uzdraven z fyzické slepoty, skrze slovo Ježíšova svědectví přešel z temnoty nevědomosti k poznání jasu na Kristově tváři.

SHRNUTÍ

Spojícím článkem je především téma světla (8,12: „Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života.“). Určitou roli hraje i zde rybník Siloe, z kterého se při slavnosti stánku čerpala voda používaná při průvodu v liturgii. Potok v Siloe je u Izaiáše (Iz 8,6-7) opěvován jako znamení skryté Boží moci. Dále se opět setkáváme s nenávisť farizeů vůči Ježíšovi: tento odpor se stále stupňuje.

V liturgii se tento text předčítal po mnoho století při přípravě katechumenů na křest. U slepce se totiž jasně ukazuje růst víry: Ježíš je pro něj nejprve člověk, pak prorok poslaný od Boha a nakonec „Syn člověka a Pán“. Ježíš neotevřel pouze jeho vnější oči, ale především oči jeho srdce. Slepec uviděl světlo světa a stal se synem světla: zažil ono osvícení, které je darem křestního zasvěcení.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

V našem příběhu se jedná o uzdravení toho, kdo nevidí svými očima. Ale vypráví se zde i o lidech, kteří nevidí svým srdcem. Farizeové nejsou schopní uvěřit, že Ježíš slepého uzdravil Boží mocí. My třeba máme oči v pořádku, ale kolikrát se nám stane, že dobře nevidíme své bližní, a zvlášť se nám nedaří vidět to dobré, co v nich je a co konají. Slepý se nechal Ježíšem uzdravit; i my se můžeme nechat Ježíšem uzdravit, abychom viděli dobré kolem nás a sami se o to také snažili!

Starší:

V našem příběhu vidíme rozdíl mezi fyzickou (vnější) a duchovní (vnitřní) slepotou. To, co je v nás pokaženo uvnitř, je mnohem náročnější vyřešit. Stav, kdy někdo svými očima nevidí, je možné přijmout, lze s tím žít, dokonce i pozitivně – je možné se dokonce zázrakem uzdravit. Jestliže však někdo má v sobě zlobu, pořád odsuzuje druhé, není schopen uznat dobré, pak je řešení mnohem složitější a dotyčný s tím hlavně musí sám chtít něco dělat. Může to být i otázka pro mě: Jsem schopný uznat svou chybu? Nejsem občas slepý vůči druhým? Jsem schopen „vidět“ v druhých to dobré? Když si takové otázky dokážeme položit, znamená to, že jsme už na cestě k uzdravení, které nám Ježíš nabízí.

Zkusme si

Mladší / Starší:

Lidé, kteří nevidí, mají oproti nám život složitější, o tom nemůžeme pochybovat. Zkuste si představit, jaké to je!

- Ve skupině můžete zkusit mít nějakou dobu všichni zavázané oči. Potom si vzájemně sdělte, jak jste se přitom cítili.
- Se zavázanými očima si můžete vyzkoušet svou obratnost – předávání nějakého předmětu v kruhu, hádat předměty po hmatu, skládat sirky do krabičky, chodit po provaze položeném na podlahu nebo se nechat vést v řadě vedoucím atd. Dávejte však pozor, aby vše bylo bezpečné!
- Pokud je někdo z vás sám, může si (samozřejmě ale s dozorem někoho dalšího) doma vyzkoušet, jestli dokáže nalít do sklenice vodu, přejít byt, vyndat knížku z police, zapnout televizi... ale všechno se zavázanými očima!

4. neděle postní cyklu A
Jan 9,1-41

4. neděle postní cyklu A
Jan 9,1-41

4. neděle postní cyklu A
Jan 9,1-41

4. neděle postní cyklu A
Jan 9,1-41

4. neděle postní cyklu A
Jan 9,1-41

4. neděle postní cyklu A
Jan 9,1-41

4. neděle postní cyklu A
Jan 9,1-41

4. neděle postní cyklu A
Jan 9,1-41